

KDE NAJDEME STABILITU?

(Krnov, 25.5.2025)

I.čtení: epištola Filipským 4,1-9

II.čtení: II. Mojžíšova 32,1-14

O co nám jde v životě? Co postrádáme – zvláště v současné komplikované době? A co doufáme najít v našem vztahu k Bohu?

Řekl bych, že hledáme stabilitu. Stabilitu v našich vztazích s ostatními, stabilitu v naší práci, stabilitu v našem osobním životě.

Stabilita znamená mít něco pevného pod nohama, když udeří zemětřesení. Stabilita znamená mít něco pevného, čeho se přidržím, když zaútočí bouře. Stabilita znamená někoho silného a zdatného, kdo mě podrží, když mnou zmítá vlnobití.

Věřím, že stabilita byla to, co chtěli Izraelci, když žádali Mojžíšova bratra Árona, aby jim ukázal Boha. Neznali Boha tak dobře jako Mojžíš, neměli zkušenost rozhovoru s hořícím keřem, chyběla jim jistota víry.

Dobře, byli vysvobozeni z egyptského otroctví. Byli zachráněni před faraónovým vojskem a prošli po suchu prostředkem moře. Po každém prožitém vítězství se povznesl jejich duch a byli plní nadšení, energie a víry.

Jenže svoboda nebyly jen vítězné okamžiky. Znamenalo to taky trmácet se nekonečnou a nehostinnou pouští, s přiděly potravin menšími, než bývaly otrocké. Ano, měli s sebou zlato a šperky, které dostali od svých egyptských sousedů, ale v pustině je stejně nemohli vyměnit za jídlo. Ano, toužili po zaslíbené zemi, ale s každým metrem písku a skal jejich víra v zaslíbení klesala.

Svým způsobem to známe z naší nedávné historie: po revoluci v roce 1990 bylo mnoho lidí nadšených a plných naděje do budoucích dnů; všichni si pamatovali absurditu předchozího režimu a radovali se z nové svobody, přestože jsme si museli teprve zvykat na zcela nové životní podmínky. Lidé byli dokonce připraveni něčeho se vzdát ve prospěch výhledu k budoucímu blahobytu.

Ale postupně jsme si začali uvědomovat, že pouť k normalitě bude mnohem delší, než jsme předpokládali, že cesta ke svobodné a zodpovědné společnosti znamená spoustu těžké práce, že prosperita nepřijde bez obětí, a dokonce možná že právě ty generace, které nejtvrději schytaly rány minulosti, nečeká tak dlouhý život, aby si doopravdy užily všech dobrodiní svobody.

Vidíme to kolem sebe dnes – kolik lidí je zklamaných a ztratili odvahu; a kolik jich prostě zahodilo naději pro budoucnost a radši pokukují zpátky k minulosti...

Možná právě díky tomu můžeme porozumět tomu, co prožívali Izraelci na cestě z otroctví ke svobodě – ta náhlá změna, revoluce, byla jen začátkem, prostě jsme se jen dostali do pouště, a dál musíme usilovně pochodovat, abychom jednou došli do cíle.

Pouť Izraelitů zarazila uprostřed ničeho pod vysokou a nebezpečně vypadající horou. Charismatický, zázraky konající Boží přítel Mojžíš zmizel v mlze na vrcholku a zůstal tam více než měsíc!

Hory umí být nebezpečné a nehody se tam stávají i když zrovna nezuří bouřky a neválí se mlha.

Lidé znervózní. Je jedno, kolik vítězství bylo vybojováno, vždycky nás vyděsí, když se musíme postavit novým nejistotám a nebezpečím. Byli zvyklí mít v Mojžíšovi pevnou skálu, ale teď je pryč, a dokonce ani jeho brácha netuší, co se s ním asi stalo a kde je teď ten tajemný Bůh, pod Jehož praporem vytáhli ze země otroctví, ale Jehož Jméno vlastně ani neznají.

Cítí se velmi nejistě a chtějí pro své životy více stability. Chtějí mít Boha ve svém středu. Chtějí Ho vidět, dotýkat se Ho a rozmlouvat s ním, kdykoli si vzpomenou.

Myslím, že zde vidíme typické okolnosti, ve kterých si lidé začínají vytvářet modly:

1. nejistota, obavy o budoucnost, málo naděje
2. netrpělivost – Mojžíš řekl, že přijde zpátky, ale oni už tomu nevěří. Každopádně nechtějí čekat tak dlouho a dožadují se vůdce. A tak si pověří Árona, nového šéfa.
3. trocha nátlaku – „hlas lidu“ dotlačí Árona k tomu, aby jim vyrobil bůžka. Tak jako každá lidská vláda je populární jen tehdy, pokud dělá to, co vyhovuje davu, a pokud umí udržet mezi lidmi dobrou náladu.
4. oběť – „všichni přineste své zlato a odevzdejte je ke slávě boží!“ – nějak pořád máme pocit, že když Bohu něco obětujeme, musíme automaticky dostat něco zpátky.

5. pompéznost – čím lesklejší, těžší, bohatší bůh je, tím spíše mu uvěříme. A v další řadě i čím víc požaduje od svých následovníků a čím krutěji vystupuje vůči ostatním...

6. Slavnosti bez omezení, uvolněnost: chceme boha, který nás nechá dělat cokoli, co nás napadne. Bůh, který dává „příkázání“, nebude příliš populární. Lidé začali „pařit“, a to tak hlasitě, že to dolehlo až na vrcholek hory! (vzpomeňme si, že kniha Exodus začíná zmínkou o tom, že Hospodin slyšel nářky Izraelců a sestoupil, aby zakročil. Tentokrát ovšem nešlo o volání o pomoc...)

7. následuje podvádění a vzájemné obviňování, tak jako na počátku u rajského stromu – když později Áron vysvětluje Mojžíšovi, co že se to vlastně stalo, příběh zní zcela nedůvěryhodně: „Tento lid je nakloněn ke zlému! Donutili mě k tomu, vzal jsem zlato a hodil je do ohně, a tohle tele z toho vyšlo.“ Žádné vyznání vin, lítost, prosba o odpuštění, jen vytáčky.

A tak si lid pro sebe vyrobil boha. Mysleli, že přidá stabilitu a prosperitu jejich životům. Navzdory faktu, že se před ním museli hrbít, že ho museli přenášet a ležít, pokud ho chtěli mít nablýskaného.

Jan Kalvín před staletími napsal, že každá lidská bytost je továrnou na modly...

V naší touze po stabilitě a prosperitě zahazujeme Pravdu a Spravedlnost a Právo a produkujeme všelijaké napodobeniny.

Samozřejmě už nemluvíme o obrazech nebo sochách. Na to jsme dost moderní, abychom věděli, že kusy dřeva nebo šutru nás nespasí.

Ale jsme docela ochotní vložit svou důvěru v mnohé vytvořeniny – jako jsou peníze, popularita, vláda nad druhými; někdy se nám modlou stávají dokonce i náboženství nebo zbožné povinnosti! A jsme připravení je uctívat celým svým srdcem, myslí i duší, sloužit jim vši svou silou, svým časem i majetkem.

Problém je, že to je slepá ulička. To všechno jsou jen náhražky. Náhražky mohou být mocné, ale nejsou Všemohoucí. Mohou mít dlouhý život, ale nejsou věčné. Mohou mít sílu, ale nejsou neotřesitelné. Nejsou pevnou půdou pro naše nohy, pevnou hradbou, o kterou se můžeme opřít ani zdatným společníkem, který nás poponese v náručí, když upadneme vysílením.

Jediný, kdo nám může nabídnout toto všechno, je Bůh – ten, který nás vysvobozuje z otroctví, který nás vede přes poušť, který nám cestou doplňuje zásoby a naplňuje naše denní potřeby.

I když není bohem, jakého bychom si možná přáli: bohem, kterého máme stále na očích, na kterého si můžeme sáhnout a který nám bude kdykoli k dispozici. Bůh bez nároku na naše životy, bůh bez zákona, bůh věčně se usmívající a vždy prosperující.

Ne, Bůh živý, Stvořitel a Spasitel je Hospodin, který se zjevuje, kdy sám chce, Bůh, který ne vždycky odkývá všechny naše plány, ale naopak chce, abychom my hráli svou roli v Jeho plánu pro tento svět. Bůh, který nastavuje pravidla hry, a ohraničení, dané milosrdenstvím, láskou, pravdou a spravedlností.

To je skutečný, živý Bůh, který je hoden našeho oslavování.

Je to Bůh, na něž můžeme spoléhat a ve kterém se můžeme radovat. Bůh, který je pro lidstvo partnerem, který je mocný ke spasení a milosrdný k odpouštění vin. Bůh, který nám dává pokoj a který hájí a střeží naše srdce.

Apoštol psal filipským křesťanům, aby „stáli pevně v Pánu všeho, protože jedině od Něj můžeme dostat sílu pro život v Pravdě a Lásce, sílu k odpuštění a usmíření.

Tohoto Pána nezachytíme do obrázku, nezapustíme Ho do sošky. A jedinou správnou bohoslužbou tohoto pravého a jedinečného Boha je zápasit o všechno, co je pravdivé, ctihodné, spravedlivé, čisté, krásné a doporučení-hodné. Protože kdekoli usilujeme o tyto ctnosti, On, Bůh pokoje je s námi. Ve svobodě nebo v otroctví, v poušti nebo na zelené pláni nám dává své požehnání, které nám nemůže dát nikdo jiný; požehnání pokoje a stability. Nikdo jiný nám nic takového nemůže dát, žádná modla nebo náhražka. Zbavuje nás strachů a nejistot, pečuje o nás, miluje nás a vede ke svobodě.

On je jediný, kdo je hoden, abychom Mu věřili.

Pane Ježíši,

Děkujeme Ti, že nás držíš nad vodou ve vlnobitích života,

Děkujeme Ti, nás provázíš tak, jako jsi provázel Mojžíše na horu Sinaj.

A prosíme, abys upevňoval naši víru a otevíral naše oči, abychom nevzdávali putování za Tvými sliby, abychom Tobě důvěřovali a počítali s Tebou v našich životech.

AMEN